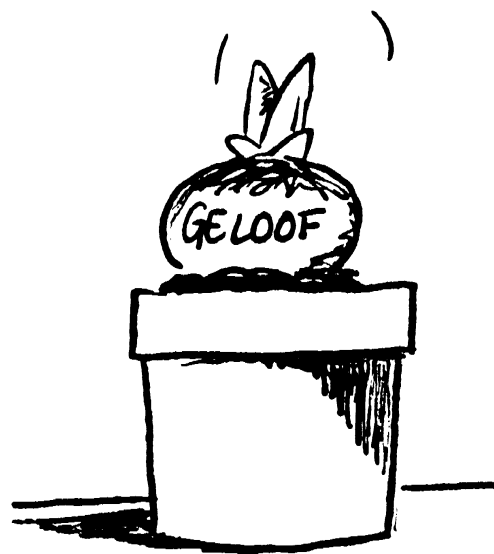

Gemeenteschets

GROEIEN IN CHRISTUS

samen werken aan geloofsgroei

GROEIEN IN CHRISTUS

samen werken aan geloofsgroei

INHOUD

<i>TER INTRODUCTIE</i>	4
<i>GROEIEN!</i>	5
Bijbelstudie voor jongeren 12 tot 16 jaar	
<i>AANWIJZINGEN VOOR LEIDER/LEIDSTER</i>	12
<i>TRAINEN!</i>	16
Bijbelstudie voor jongeren 16+	
<i>SAMEN GROEIEN IN CHRISTUS</i>	23
A. 2 Petrus 3:17,18	
B. Efeziërs 2:4-21	
Bijbelstudie voor volwassenen	
<i>BESPREKING IN GEMENGDE GROEPEN</i>	29
<i>IDEEËN VOOR TE ZINGEN LIEDEREN</i>	30
<i>LITERATUUR</i>	30

TER INTRODUCTIE

Beste mede-gelovige, broer of zus in Christus,

Geloofsgroei is een onderwerp waar de laatste jaren steeds meer belangstelling voor gekomen is. Het is logisch dat ook in de serie gemeenteschetsen er aparte aandacht aan gegeven wordt. Het is een heel geschikt onderwerp om gemeente-breed mee bezig te zijn. Bij het laten groeien van het geloof hebben we elkaar heel hard nodig.

Een paar opmerkingen vooraf.

In deze schets gaat het niet om het begin van het geloof. Uiteraard zou er heel veel gezegd kunnen worden over het wonder dat God mensen uitkiest om tot geloof in Jezus Christus te komen, maar dat is een ander onderwerp. Ik ben bij het schrijven uitgegaan van mensen die geloven, of in ieder geval, willen geloven.

In de schetsen ligt vrij veel accent op onze eigen activiteit: wij moeten werken aan geloofsgroei. Ik kan mij voorstellen dat dit de reactie oproept dat we niet te activistisch moeten worden, alsof wij onze eigen geloofsgroei in de hand hebben. Inderdaad, geloof en geloofsgroei is iets wat God geeft. Het is geen eigen prestatie, maar het is genade van God als Christus groter wordt in je leven. Die overtuiging moet de achtergrond zijn voor ons nadenken over dit onderwerp. Alleen ligt in deze schets de nadruk niet op die achtergrond, maar op de dagelijkse praktijk waarin wij zelf actief moeten zijn.

Praten over de theorie van geloofsgroei is goed. Daarom ook deze schets. Maar werken aan de praktijk van geloofsgroei is beter. Ik hoop dat bespreking van dit onderwerp een stimulans mag zijn om daarmee bezig te zijn, juist ook als de bespreking afgesloten is.

De opzet van deze gemeenteschets is zoals gebruikelijk.

De eerste schets is bedoeld voor de jonge jeugd. Voor de leiders en leidsters is er een aparte toelichting bijgevoegd.

De tweede schets is gericht op de jeugd van 16 jaar en ouder.

De derde schets is met name bedoeld voor de volwassenen.

Omdat dit onderwerp heel geschikt is om te bespreken met jong en oud door elkaar (bijvoorbeeld in kleine wijken), volgen er na de drie schetsen een paar aanwijzingen voor bespreking in zulke gemengde groepen.

Ik hoop van harte dat er in deze gemeenteschets genoeg stimulerend materiaal zit om opbouwende avonden te hebben. Ga er biddend mee aan het werk, dan zal God het zegenen met groei naar Hem toe!

IJmuiden, maart 2002

ds. Rob Vreugdenhil

GROEIEN!

Bijbelstudie voor jongeren 12 tot 16 jaar

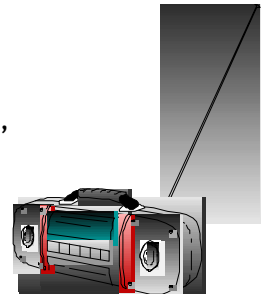
ds. R.J. Vreugdenhil, Merwedestraat 5, 1972 VV IJMUIDEN
tel.0255-519270 e-mail: vreugdenhil.rj@freeler.nl

GELOVEN: AAN OF UIT, MAAR OOK HARD EN ZACHT

Jij hebt vast wel een radio of een stereo-set.
Daar zit natuurlijk een aan-uit-knop op.
Maar ook een volume-knop.
Het is niet alleen maar *aan* of *uit*.
Je muziek kan ook harder en zachter.

Hoe zit dat eigenlijk met geloven?
Is het alleen maar '*ik geloof*' of '*ik geloof niet*'
Of kan je geloof ook harder en zachter?

Lees het verhaaltje hieronder.

'Opa, u bent toch altijd ouderling geweest?', vroeg Edward. 'Nou, niet altijd hoor', zei opa. 'Er is ook wel een tijd geweest dat ik helemaal geen ouderling had kunnen zijn.'

'Waarom dan niet, opa?'

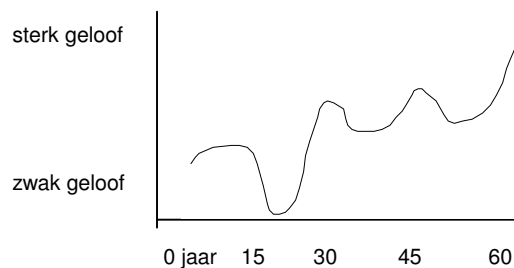
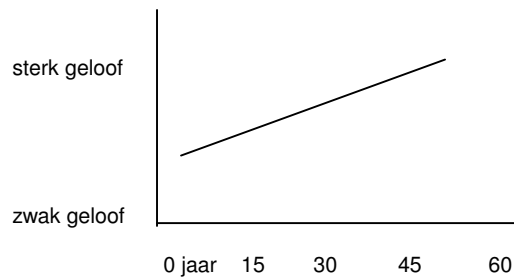
'Omdat m'n geloof lang niet altijd zo sterk is geweest. Vroeger wel. Ik weet nog dat ik als kleine jongen heel graag naar de kerk ging. Het liefst wilde ik zending worden en de inboorlingen vertellen over de Here Jezus. Maar na m'n vijftiende kreeg ik het heel moeilijk. Ik moest gaan werken en ik leerde opeens een heel ander leven kennen. Met vrienden van m'n werk ging ik uit. Ze leerden me drinken en lol maken met de meiden. Ik kreeg steeds meer hekel aan die saaie kerk waar niets mocht. Ik ging overal aan twifelen. Op het laatst ben ik echt een paar jaar helemaal los geweest van de kerk en voor mijn gevoel toen ook los van God. Tot ik je oma tegenkwam...'

'Was oma wel bij de kerk gebleven?'

'Ja, zij wel. En door haar kwam ik weer terug. Ik ontdekte hoe stom ik gedaan had. Ik ging weer naar de kerk en kreeg catechisatie. Na een jaar deed ik belijdenis. Met volle overtuiging. We trouwden en toen werden je vader en later je tantes geboren. Het was wel druk en ik had ook een drukke baan. Om eerlijk te zijn, toen zakte m'n geloof wel weer wat in. Toch werd ik verkozen tot ouderling. Ik schrok eerst wel, maar het is heel goed voor me geweest. Nu moest ik wel met anderen praten over het leven met de Here. En dat was misschien wel het meest nodig voor mezelf. Ik had vaak fijne gesprekken. We kregen toen ook een andere dominee en aan zijn preken heb ik heel veel gehad.

Maar uiteindelijk heb ik pas echt ontdekt hoeveel God voor me betekende, toen oma zo ziek werd en stierf. Jongen, dat is onvoorstelbaar, zoveel kracht als ik toen van de Here kreeg. Het was een moeilijke tijd en ik zou het nooit meer willen meemaken. maar soms denk ik wel: had ik maar weer dat sterke geloof zoals ik had...'

Als je het geloof zou kunnen meten en je zou er een grafiek van maken, welke grafiek past dan bij het leven van Edwards opa:

Waardoor werd het geloof van opa soms zwakker?
 Waardoor groeide het geloof van opa?

Opdracht voor thuis

Laat dit verhaaltje lezen aan je eigen opa of oma of een andere oudere; vraag wat zijn/haar eigen ervaringen zijn.

Heeft opa of oma ook gemerkt dat God door alles heen met hem/haar aan het werk was?

Lees Kolossenzen 1:1-10

* Waar staat dat bij de Kolossenzen de knop om ging? Wanneer gebeurde dat?
 * Sinds de knop om ging, blijft Paulus voor hen bidden. Waar bidt hij om?

* Kun je bij jezelf aanwijzen wanneer je begon te geloven?

* Wat is er voor jou gebeden toen jij gedoopt werd?

Je geloof is dus niet altijd even sterk. Het kan sterker en zwakker worden.

Zou je al iets kunnen zeggen over je eigen geloof: is het zwakker of sterker aan het worden? Ben je het misschien helemaal kwijt?

Kolossenzen 1:1-10 (Groot Nieuws Bijbel)
 1 Paulus, door Gods wil apostel van Christus Jezus, en onze broeder Timoteüs:
 2 aan diegenen in Kolosse die God toebehoren, onze trouwe broeders in Christus. Ik wens u de genade en de vrede van God, onze Vader.
 3 In onze gebeden brengen wij God, de Vader van onze Heer Jezus Christus, altijd dank voor u.
 4 Want we hebben gehoord van uw geloof in Christus Jezus en van uw liefde voor allen die God toebehoren.
 5 Uw geloof en uw liefde steunen op de hoop die voor u is weggelegd in de hemel. Daarvan hebt u het eerst gehoord toen het evangelie, de boodschap van de waarheid, bij u verkondigd werd.
 6 In de hele wereld verbreidt het zich en begint het vrucht te dragen, net als bij u sinds u hoorde van Gods genade en die onvervalst leerde kennen.
 7 Zo hebt u het geleerd van onze dierbare medewerker Epafra, die zich als een trouw dienaar van Christus voor u inzet.
 8 Hij is het ook die ons heeft verteld van uw liefde, waarvan de Geest de bron is.
 9 Sinds de dag dat we dit hebben gehoord, houden we dan ook niet op voor u te bidden. We vragen, dat u, om Gods wil geheel te leren kennen, vervuld wordt met grote wijsheid en geestelijk inzicht.
 10 Dan zult u leven zoals de Heer het wil en altijd doen wat hij verlangt. En zo zult u vrucht dragen in goed werk op allerlei gebied en zult u groeien in de kennis van God.

GELOVEN: HOOFD, HART, HANDEN

Wat bedoel je eigenlijk, als je zegt dat je geloof zwakker of sterker wordt? Kun je dat merken? Voel je dan wat? Zie je dat ergens aan?

Wat is geloven eigenlijk?

Geloven is niet alleen iets van je gevoel. Ook niet alleen iets van je verstand. Het heeft met alles te maken: met je verstand, met wat je voelt, met je wil, met wat je doet.

Lees Kolossenzen 1:1-10 nog eens door: welke woorden gebruikt Paulus als het gaat over het geloof van die mensen?

Misschien ken je wel deze verdeling: Geloof heeft te maken met je hoofd:
 kennen, weten wie God is, wat Hij belooft in de Bijbel
 hart:
 liefhebben, vertrouwen, voelen dat je Gods kind bent
 handen (en voeten):
 doen wat God wil

Groeien in je geloof, dat is dus groeien in:

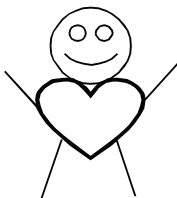

Kennen

Om van God te houden, moet je echt wel weten wie Hij is. Wat Hij voor je doet. Wat Jezus Christus gedaan heeft en nog doet. Wat het werk van de Heilige Geest is.

Je hebt natuurlijk al heel veel over Hem gehoord en gelezen, maar je kunt er nog veel verder in komen. Je kent vast wel mensen die veel meer over God weten dan jij. Je kunt dus nog heel veel groeien.

Waarom zou het belangrijk zijn om veel over God te weten?

Liefhebben

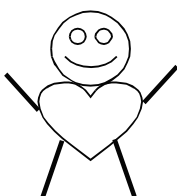
God houdt heel veel van je. Hij wil dat jij ook van Hem houdt. Je mag Hem vertrouwen. Je kunt je veilig voelen bij Hem. Hij wil de allerbelangrijkste in je leven zijn.

Dit is het mooiste van geloven. Ook wel het moeilijkste. Maar je kunt er in groeien. Net zo als je kunt leren iemand anders lief te hebben.

Het zou heel fijn zijn als je hier echt in groeit.

Ken je mensen bij wie je kunt merken dat hun liefde voor God gegroeid is? Waaraan merk je dat?

Waarom praten wij weinig over het met je hart liefhebben van God?

Doen

Als je God liefhebt, ga je ook proberen te leven zoals Hij het wil. Dingen die Hij verboden heeft, doe je steeds minder. Het heeft

ook te maken met wat je zegt, hoe je met andere mensen omgaat, enzovoort.

Geloven is niet maar iets wat in je hart zit, maar het is te zien in de gewone dingen die je elke dag doet. Dat valt misschien nog wel flink tegen. Toch kun je daar in groeien.

Waarom kun je niet zeggen: "Ik geloof van binnen, dat hoeft niet iedereen te zien?"

Je geloof groeit, als je groeit in
kennen
liefhebben
doen

*In welke van de drie ben je al het meeste gegroeid?
Waarom zou je zelf het liefst groeien? Waarom?*

Opdracht om samen mee aan het werk te gaan.

Ken je de tekeningetjes uit De Telegraaf: 'liefde is...?'

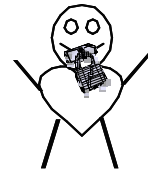
Zoiets kun je ook doen met 'geloven is...'

Ga samen creatief aan het werk,
maak tekeningen + tekstjes.

Houd het praktisch: wat betekent
geloven in jouw leven?

Denk aan hoofd-hart-handen

geloven is...

*een slot op je
mond
(Kol.3:8)*

GROEIEN GAAT NIET VANZELF

Neem 6 bruine bonen (niet uit blik, maar van die droge uit een zakje)
Neem 3 glazen potjes en doe in elk potje een pluk watten.
In potje 1 maak je de watten nat, je legt er twee bonen in, je dekt ze af met nog een pluk natte watten en je zet het potje in de vensterbank.
In potje 2 laat je de watten droog; verder doe je hetzelfde als met pot 1
In potje 3 doe je het zelfde als met potje 1 (dus natte watten), maar je zet het in de koelkast.

*Wat zal er gebeuren, denk je?
Uit welke bonen zal een plantje groeien?*

Zo is het ook met je geloof.

Het groeit niet vanzelf. Je moet er voor zorgen dat het groeien kan.

Als je daar niet voor zorgt, groeit je geloof niet verder. Het wordt slap. Misschien wel te slap. Dan kan het zelfs dood gaan.

Maar als je er goed voor zorgt, kan je geloof steeds verder groeien.

De Bijbel

Om een plantje te laten groeien, moet je het water en warmte geven.

Om je geloof te laten groeien heb je het Woord van God nodig: de Bijbel.

Paulus schrijft aan z'n jonge vriend Timoteüs over de Bijbel: *Van jongs af ben je vertrouwd met de heilige geschriften, waaruit je wijsheid kunt putten die leidt tot redding door het geloof in Christus Jezus. Alles wat hierin staat, is door God geïnspireerd en bruikbaar voor het onderricht, voor het weerleggen van dwalingen, het herstellen van fouten en voor de opvoeding tot een rechtschapen leven. (2 Tim.3:15,16 GNB)*

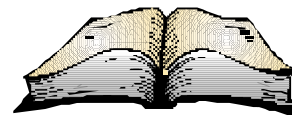
Herken je in de tekst uit 2 Timoteüs 3 de drie punten van het geloof: hoofd, hart, handen?

Zou je van ieder punt een voorbeeld kunnen geven? Wat leer je uit de Bijbel over God? Welke tekst raakt je hart? Wat leer je over wat je moet doen?

Zelf en samen

Je kunt zelf in de Bijbel lezen.

Je kunt je heel goed laten helpen door bijvoorbeeld een boekje waarin bijbelstukjes uitgelegd worden.

Je kunt ook samen lezen. Bijvoorbeeld op vereniging.

Als je samen leest en doorpraat over wat je gelezen hebt, kun je elkaar helpen om het begrijpen (hoofd), je kunt elkaar helpen om de betekenis voor jezelf te ontdekken (hart) en je kunt samen bedenken wat het betekent voor je dagelijkse leven (handen en voeten).

We lezen de Bijbel ook samen in de kerk. De dominee preekt. Hij legt uit wat er staat, zodat je het beter begrijpt. Maar als het goed is, zegt hij het ook zo, dat je erdoor geraakt wordt. En hij vertelt ook hoe je voor God mag leven.

Goed luisteren op zondag is heel belangrijk voor de groei van je geloof.

Lees Kolossenzen 3:16,17. Herken je daarin wat hierboven staat over het samen lezen van de Bijbel? Herken je je eigen vereniging erin? Waarin is jullie vereniging vooral goed?

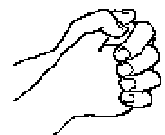
Bij het luisteren naar een preek kun je ook heel goed de drie punten gebruiken. Na elke preek kun je vragen: wat heb ik nu geleerd (hoofd), wat heeft me geraakt (hart) en wat ga ik hiermee doen (handen en voeten)? Probeer het eens uit, aanstaande zondag. Praat er thuis over door.

Bidden

Je geloof groeit niet alleen door te luisteren naar God.

Je mag ook praten met God: bidden.

Daar moet je dan wel de tijd voor nemen.

Het is net als met een vriendschap: alleen als je elkaar vaak genoeg spreekt, groeit de vriendschap. Als je langs elkaar heen loopt, zakt de vriendschap vanzelf in.

Lees Kolossenzen 4:2. Waarom schrijft Paulus 'Volhardt in het gebed'?

Wat vind je moeilijk aan bidden?

Er zijn nog meer manieren om je geloof te laten groeien.

Je kunt ze opzoeken uit de volgende teksten:

Efeziërs 5:19.....

Catechismus Zondag 25

.....

Filippenzen 3:17

.....

.....

.....

Hebreeën 12:11

.....

.....

.....

Misschien kun je zelf nog wel meer noemen.

GROEIEN: DOOR GODS KRACHT

Opdracht en belofte

Om uit een bruine boon een plantje te laten groeien, moet je zorgen voor water en warmte. Maar dan is het nog niet zo dat jij het plantje laat groeien. Uiteindelijk zorgt Gód voor de groei. Dat is ook zo bij je geloof. Je moet zorgen dat je geloof kán groeien: luisteren naar de Bijbel op allerlei manieren, bidden, enzovoort. Maar uiteindelijk laat God je geloof echt groeien. In de brief aan de Filippenzen schrijft Paulus aan christenen dat ze moeten werken aan de groei van hun geloof. Hij schrijft zelfs 'blijf uw behoudenis bewerken met vreze en beven' (Fil.2:12). Het lijkt alsof ze zelf moeten zorgen dat ze behouden worden!

Maar dan zet hij er achteraan: 'want God is het, die om zijn welbehagen zowel het willen als het werken in u werkt'.

Eerst zegt hij dus: 'zorg dat je groeit', en dan meteen erna: 'God zal maken dat je groeit'.

Groeien in je geloof, dat is een opdracht: jij moet ermee aan het werk.

Het is ook een belofte: God zelf geeft de kracht om te groeien. Gelukkig maar. Want als je het op eigen kracht zou moeten doen, zou er vast niet veel van terecht komen. Gelukkig mag je erom bidden. Je mag vragen of de Heilige Geest je wil helpen om te groeien!

Waarom zou Paulus aan de Filippenzen geschreven hebben dat God het is, die in hen werkt? Als je dat er niet bij bedenkt, wat voor gevaar loop je dan?

Je bent gedoopt in de naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest. Wat belofde de Heilige Geest je in je doop? Wat heb je daar vandaag aan?

Blijven groeien

Ben je ooit uitgegroeid?

Kun je een keer zeggen: nu is mijn geloof groot en sterk genoeg? Nee.

Want God is altijd groter dan je denkt. Je kunt Hem nooit echt helemaal kennen.

Je liefde voor God kan ook altijd dieper worden.

En niemand is helemaal volmaakt in zijn leven voor God.

Als je niet bezig blijft, zal je geloof juist achteruit gaan.

Maar als je blijft werken aan je geloof, belooft God dat je gaat groeien.

Groeien in je geloof is fijn en goed.

Voor jezelf.

Voor mensen om je heen.

Voor God.

Waarom is groei in je geloof belangrijk voor jezelf, voor anderen, voor God?

AANWIJZINGEN VOOR DE LEIDER/LEIDSTER

Algemene opmerkingen

Onderwijs en vorming

Op elke verenigingsavond zal het gaan om het verbreden van de kennis bij de jongeren, maar ook om hun vorming tot volwassen gelovigen. Bij het onderwerp 'geloofsgroei' ligt het accent vanzelf meer op die vorming. Het is de uitdaging voor de leiding om het gesprek niet zozeer te laten gaan over 'het onderwerp geloofsgroei', maar over de groei (of achteruitgang) van het eigen geloof van de jeugd. Daarvoor is het wel nodig om eerst informatie over te dragen. Er moeten woorden en begrippen aangereikt worden om het onderwerp bespreekbaar te maken. Maar het accent mag liggen op het toepassen van die kennis op de eigen situatie.

Openheid

Praten over de groei van je eigen geloof is niet iets wat je makkelijk doet. Dat geldt misschien nog wel meer voor jeugd in een leeftijd waarin ze zelf niet eens altijd goed weten of ze wel (willen) geloven. Natuurlijk streeft elke leider/ster naar zoveel mogelijk openheid. Maar het is reëel om de verwachtingen niet te hoog te stellen. Een goede bijdrage aan openheid kan de eigen openheid van de leider/ster zijn. Jongeren zoeken op deze leeftijd identificatie-figuren, mensen waaraan ze houvast hebben, omdat ze in hen iets herkennen van hoe ze zelf graag zouden willen zijn. Een leider/ster van een vereniging kan zo'n identificatie-figuur zijn. Echtheid en duidelijkheid over eigen geloof kunnen dan van groot belang zijn.

Opzet en doel

De schets begint met een brede intro op het onderwerp, bedoeld om de jongelui duidelijk te maken waar het over gaat. Vanuit herkenbare voorbeelden wordt gewerkt naar hun eigen situatie. Vervolgens wordt het onderwerp neergezet vanuit de drieslag hoofd-hart-handen. Hier ligt de eerste kern van de avond. Het doel is daarbij dat de jongelui de termen begrijpen, herkennen en kunnen hanteren in hun eigen situatie.

De tweede kern is het gedeelte over het laten groeien van het geloof. Het doel is dat de jongelui leren beseffen dat groei afhangt van hun eigen actieve inzet. Het uiteindelijke doel is natuurlijk dat ze ook metterdaad meer actief ermee bezig gaan, maar dat is een lange termijn doel.

Inhoudelijke aanwijzingen

Niet de eerste vraag

God belooft ons eeuwig leven door Jezus Christus. De beslissende vraag is: geloof je in Hem? (Joh.3:16, 36). De beslissende vraag is niet: is je geloof groot genoeg? Zie ook antwoord 60 en 61 van de Catechismus. Het gaat niet om de kwaliteit van je geloof, alsof je door een sterk geloof de genade van God verdient.

Dat betekent niet dat het onbelangrijk is of je geloof sterk is en groeit. Maar het is wel de tweede vraag. Het is goed om dat

duidelijk te houden. Het onderwerp van de schets staat a.h.w. ná de beslissende splitsing van Johannes 3:36, wel of geen geloof. Die volgorde is steeds herkenbaar in het Nieuwe Testament. Eerst wordt er gepreekt en worden mensen voor de keus gezet: geloof in Jezus Christus en heb eeuwig leven, of geloof niet. Daarna wordt er verder gepreekt, worden er brieven geschreven en oudsten in gemeenten aangesteld, om het geloof te versterken en verder door te laten werken in het hele leven.

Kolossenzen 1:1-10

Paulus heeft niet zelf in Kolosse gepreekt, maar Epafras (1:7). Mensen zijn er tot geloof gekomen (1:4), toen ze het Evangelie hoorden (1:5). Dat is voor Paulus reden om te danken. Het is opvallend dat Paulus bijna alle brieven begint met te zeggen dat hij dankt en bidt. Ook het onderwerp 'geloofsgroei' is allereerst iets om voor te bidden. Bij het afsluiten van de avond zou daar op teruggerepen kunnen worden: we hebben het gehad over wat wij allemaal kunnen doen, maar laten we vooral vragen of de Here ons wil helpen groeien in geloof. In de gebruikelijke NBG-vertaling staat in vers 10: opwassen in de rechte kennis van God. Wassen is oud-Nederlands voor groeien, nog herkenbaar in ons 'vol-wassen' (= volgroeid) en 'gewas' (= dat wat groeit op het land). Bij geloofsgroei gaat het dus om volwassen worden in het geloof.

Een duidelijk beginpunt van hun eigen geloof zullen de jongeren niet kunnen aangeven. Met dat ze zich bewust werden van hun bestaan, groeiden zij ook in het geloof. Je kunt moeilijk zeggen dat dat begon bij de doop, want een baby'tje gelooft nog niet. Toch is de doop wel wezenlijk. Daarom is het goed om het gebed bij de doop op te zoeken (Geref. Kerkboek blz.514/515) en dat op de jongelui zelf te betrekken. Misschien horen ze het vaak, maar de vraag is of ze echt beseffen dat het voor hen gebeden is, ook voor deze leeftijdsfase.

Hoofd, hart en handen

Wat is geloven eigenlijk? Dat is een heel logische vraag van pubers. Het is goed om ook als volwassen leider/ster die vraag jezelf eerst te stellen: wat bedoel ik, als ik zeg: 'ik geloof'? De indeling in hoofd-hart-handen is geen definitie, maar een poging om te laten zien dat het geloof heel breed is en heel je leven doortrekt. Het is bijvoorbeeld te vergelijken met getrouwd zijn. Man en vrouw denken niet heel de dag aan elkaar en praten niet steeds met elkaar en toch zijn ze niet los van elkaar. Hun getrouwd-zijn is te merken in hun denken, hun voelen, hun doen en laten. Niet alles tegelijk, niet altijd alles even sterk, maar wel steeds weer.

In onze kerken is terecht altijd veel nadruk gelegd op geloofskennis. Maar geloofskennis moet gericht zijn op het hart. In de Bijbel is kennen geen puur verstandelijk iets. Het bijbelse kennen betekent dat er een relatie is. In het Oude Testament wordt de seksuele gemeenschap van man en vrouw zelfs simpel omschreven als 'hij kende zijn vrouw' (zie bijv. Gen.4:1 in de Statenvertaling).

De vergelijking met een huwelijk geeft ook een duidelijk antwoord op de vraag naar de verhouding van hart en handen/voeten. Een

man kan niet tegen z'n vrouw zeggen 'ik hou van je', als hij leeft alsof hij niet getrouwd was.

De verwerkingsopdracht kan heel goed groepsgewijs gemaakt worden. Laat elke groep eerst wat ideeën bedenken (klad-versies). Daarna kiest de groep de beste drie: één over geloofskennis, één over geloofsliefde, één over geloofsdaden. Als de tekeningen op A4-formaat gemaakt worden, zouden ze bijvoorbeeld in de hal van de kerk gehangen kunnen worden.

Niet vanzelf

Voor een goed resultaat van de bonen-proef zijn minstens twee weken nodig. Er zal blijken dat voor groei water en warmte nodig is (dat het in de koelkast donker is, heeft geen invloed).

Bij de vraag naar voorbeelden van wat je leert uit de Bijbel, kan het voorbeeld van de leiding belangrijk zijn: laat maar zien wat de Bijbel in uw eigen leven betekent!

De zondagse preek is voor de jongelui waarschijnlijk het meest bekende groeimiddel (behalve de dagelijkse bijbellezing aan tafel), maar het is de vraag of het voor hen ook een effectief middel is. Het zou waardevol zijn, als er een positief gesprek rond de prediking zou ontstaan. Als er opbouwende kritiek gegeven kan worden, is het te overwegen om vanuit de vereniging een briefje te schrijven aan de eigen predikant.

De bedoelde andere manieren om het geloof te laten groeien, zijn: samen zingen (Ef.5:19); de sacramenten gebruiken, doop en avondmaal (HC 25); het voorbeeld van anderen volgen (Fil.3:17); geloofsvertrouwen leren in moeilijke situaties (Heb.12:11).

Groeien door Gods kracht

Er is bewust voor gekozen om dit gedeelte aan het eind te plaatsen. Het accent in deze schets ligt op onze verantwoordelijkheid voor het groeien van ons geloof. Als er te snel benadrukt wordt dat God je geloof laat groeien, kan er gemakzucht optreden: ik hoef niets te doen, God doet het wel. Aan de andere kant mag dit element niet ontbreken. Anders is er het gevaar dat geloofsgroei een eigen prestatie wordt, waar je trots op kunt zijn. Tegelijk zou dat ook heel frustrerend kunnen werken als groei (nog) uitblijft.

De tekst uit Filippienzen 2 kan de moeilijke vraag oproepen naar de verhouding van Gods werk en de verantwoordelijkheid van de mens. Kun je de opdracht geven om te werken aan groei en tegelijk zeggen dat God ervoor zorgt? Als theoretisch probleem is dat niet makkelijk op te lossen. In de praktijk is het iets waar we helemaal aan gewend zijn: we bidden bijvoorbeeld ook om gezondheid, groei, enz., maar we moeten zelf eten en eventueel medicijnen nemen. Dat is de manier waarop God met ons omgaat.

Blijvende groei

Groei in je geloof is belangrijk voor jezelf. Een sterk geloof geeft zekerheid en richting in je leven; het helpt om vol te houden in moeilijke situaties; het helpt om goede keuzes te maken, vooral als dat moeilijke keuzes zijn.

Het is belangrijk voor anderen, omdat je vanuit een sterk geloof anderen kunt helpen. Je kunt iemand troosten, over z'n twijfel heen helpen, helpen om goed te kiezen, enzovoort.

Het is ook belangrijk voor God. Groeien in geloof zal ook betekenen, groeien in het eren van God, in je gebed, in je zingen, in je praten over Hem. Je zou kunnen zeggen: groeien in geloof is dat God groter wordt in je leven. Dat wil Hij graag.

TRAINEN !!

Bijbelstudie voor jongeren 16+

ds. R.J. Vreugdenhil, Merwedestraat 5, 1972 VV IJMUIDEN
tel.0255-519270 e-mail: vreugdenhil.rj@freeler.nl

WAT EEN CONDITIE!!

Profvoetballers die negentig minuten lang in actie blijven.

Schaatsers die tien kilometer achter elkaar perfecte rondetijden neerzetten.

Triatlon-atleten: eerst zwemmen, dan 180 kilometer fietsen en dan nog een marathon lopen...

Word jij soms ook niet een beetje jaloers?

Wat zijn die lui sterk! Wat een conditie hebben ze!

Het moet toch heerlijk zijn om zoveel te kunnen...

Ben je ook wel eens jaloers op mensen die een heel sterk geloof hebben?

Je hoort vast wel eens over mensen die iets heel ergs meemaken en juist dan heel sterk zijn: 'God geeft me kracht'.

Of je ontmoet iemand uit bijvoorbeeld een evangelische gemeente en je voelt: hij heeft iets wat ik niet heb. Je hoort over een meisje dat tot bekering kwam en haar leven echt veranderde, en je denkt: ik zou best willen dat ik ook zo radicaal kon zijn.. Word je dan ook niet een beetje jaloers?

Stel je voor dat je ook zo'n sterk geloof zou hebben. Dat moet toch heerlijk zijn...

De verlanglijst

Je zou je verenigingsavond zo kunnen beginnen: bedenk allemaal op welk punt je vooral sterker zou willen worden. Probeer zo praktisch mogelijk te zijn, dus niet heel algemeen 'sterker geloof', maar bijvoorbeeld 'beter bijbelkennis' of 'meer opluchting dat m'n zonden vergeven worden'.

Schrijf allemaal de twee punten op waar jij het meest naar verlangt.

Verzamel alle punten. Schrijf ze op een groot vel papier. Laat eventueel mensen toelichten waarom ze dat opgeschreven hebben.

In een tweede ronde kies je allemaal uit de opgeschreven punten de twee waarvan je vindt dat jullie samen er het meest aan kunnen doen. Als je van ieder vraagt welke twee punten er bovenaan staan, krijg je bij elkaar het verlanglijstje van de vereniging: wij verlangen er naar om samen vooral beter te worden in ..... en .....

TRAINING

Als je een goede conditie wilt hebben, moet je flink trainen. Je kunt lui op de bank blijven zitten en jaloers zijn, maar daar schiet je niets mee op. Als je sterker wilt worden, zul je zelf in beweging moeten komen: hardlopen, fietsen, zwemmen enzovoort. Zo is het ook met geloven. Om een sterk geloof te hebben, moet je ook trainen. Paulus schrijft dat aan zijn jonge vriend Timoteüs: train jezelf in de godsvrucht (1 Tim.4:7). Hij gebruikt een woord dat wij kennen uit 'gymnastiek'. Echt een sport-term dus.

1. *Paulus gebruikt wel vaker de vergelijking met de sport. Wat kun je leren uit zijn vergelijking met een hardloper of bokser in 1 Korintiërs 9:23-27? Zie ook Filippenzen 3:14 en Hebreëen 12:1.*
2. *Er staat dat de training van het lichaam van weinig nut is. Letterlijk staat er: nuttig voor weinig. Hoe belangrijk is sport voor jou? Wat bedoelt Paulus hier?*

'GODSVRUCHT'

Train jezelf in de *godsvrucht*. Dat is een ouderwets woord. Het betekent zoiets als 'goede eerbied voor God'. Godsvrucht heeft te maken met het besef wie God is. Dat Hij een grote plek in je leven heeft. Dat je in alles rekt met Hem.

Godsvrucht staat tegenover goddeloosheid.

Om dit uit te leggen ga ik even moeilijk doen. Je kunt het namelijk beter zien in het Grieks, de taal van het Nieuwe Testament. Goddeloosheid is 'a-sebeia', godsvrucht is 'eu-sebeia'. De a van asebeia betekent 'niet' (net als de a in a-sociaal), de eu van eusebeia betekent 'goed' (eu-thanasie betekent letterlijk 'goede dood'). A-sebeia = niet-eerbied = goddeloosheid staat tegenover eu-sebeia = goede eerbied = godsvrucht.

Een leven vol van God tegenover een leven zonder God, God-loos.

3. *Je komt het woord 'godsvrucht' daarom vooral tegen in een paar brieven waarin ook staat dat er steeds meer goddeloosheid zal komen: 1 en 2 Timoteüs, Titus en 2 Petrus. Bespreek 2 Timoteüs 3:1-5; welke dingen herken je in je omgeving? En in de kerk?*
4. *'Een leven vol van God', dat klinkt misschien wat vaag. Paulus bedoelt het heel praktisch. Verzamel de praktische voorbeelden uit deze brief, bijvoorbeeld uit 3:1-13, 4:12, 5:1-2. Welke voorbeelden kun je direct toepassen in je eigen leven?*

STUKJES GODDELOOSHEID

Bij het woord 'goddeloosheid' denk je waarschijnlijk aan mensen die zich helemaal niets van God aantrekken. Echte ongelovigen. Je denkt vast niet aan jezelf. Jij gaat toch naar de kerk en naar vereniging en zo?!

Je bent inderdaad geen 'goddeloze'. Maar zijn er in ook jouw leven niet allerlei stukjes waar God geen plek heeft? Misschien

niet eens omdat je dat niet *wilt*, maar gewoon omdat je niet weet hoe dat zou moeten.

Bekijk eens het schema hierna. Elk hokje is een stukje van je leven. Je gaat naar school of naar je werk, je kijkt televisie, je gaat uit, je luistert muziek en je gelooft. Het één heeft weinig of niets te maken met het ander. Muziek en sport staan los van elkaar. Huiswerk en uitgaan botsen met elkaar. Geloof en tv-kijken zijn ook twee heel verschillende dingen.

school	werk	uitgaan	sport
slaap	tv-kijken	eten	geloof
huiswerk	muziek	vrienden	vakantie

In de praktijk zijn er zo al heel gauw allerlei stukjes 'goddeloosheid' in je leven.

5. *Hoeveel herken je hiervan in je eigen leven?*
6. *Wat is de invulling van het hokje 'geloof'?*
7. *In onze samenleving wordt gezegd: als jij nog in God wil geloven, mag dat best, maar doe dat dan thuis of binnen de muren van de kerk. Hou het in je privé-leven. Je mag best stukjes van je leven reserveren voor God. Maar de rest van het leven is God-loos. Waarom ben je het eens/niet eens met de stelling: Het is voor jongeren vandaag moeilijker om in God te blijven geloven dan vroeger*

CHRISTUS LATEN GROEIEN IN JE LEVEN

Tegenover 'stukjes goddeloosheid' staat dus 'godsvrucht': een leven vol van God. Geen apart hokje, maar het geloof in Christus als een stempel op heel je leven.

Paulus zegt over de 'godsvrucht' iets heel belangrijks in 1 Timoteüs 3:16. Waarschijnlijk citeert hij een stukje uit een oud christelijk lied. Het gaat over Christus. Paulus zegt: Hij is het geheim van de godsvrucht. Hij is de diepe kern ervan. Het gaat in de 'godsvrucht' uiteindelijk om Hem. Niet om een heleboel christelijke dingen, maar om Jezus Christus zelf.

Paulus noemt dat in Efeze 3:17 zo: dat Christus door het geloof in je hart komt wonen. Dat je hart steeds meer vol wordt van Hem. Christus laten groeien in je leven. Het schema van je leven zou er zo uit moeten gaan zien. Geen enkel stukje staat echt los van Hem.

school	werk	uitgaan	sport
slaap	tv-kijken	eten	geloof
huiswerk	muziek	vrienden	vakantie

8. *Bespreek samen een aantal 'hokjes'. Wat betekent het in de praktijk als Christus je hart vol maakt? Lees eventueel Efeziërs 5:1-21 voor een aantal voorbeelden.*

9. Lees Efeziërs 3:14-21. Zie je dat Paulus er helemaal van onder de indruk is? Hij gaat er spontaan van zingen (vers 21). Het is ook wel heel bijzonder: Christus wil in jouw hart wonen. Herken je die verwondering: 'onbegrijpelijk, Christus wil wonen in mij!'?

PRAKTISCHE GELOFSGROEI

Geloofsgroei heeft dus alles te maken met je dagelijkse leven. Het gaat maar niet om meer bijbelkennis die je mooi kunt gebruiken op vereniging. Of om meer geloofsvertrouwen voor als je zware tegenslag hebt. Het gaat om groei van je leven met de Here in de dagelijkse dingen.

Lees maar hoe Paulus het schrijft aan Timoteüs (1 Tim.4:12). Hij moet een voorbeeld zijn voor z'n medegelovigen in wat hij zegt (woord), in hoe hij leeft (wandel), in hoe hij met mensen omgaat (liefde), in z'n vertrouwen op God (geloof) en in hoe hij bijvoorbeeld omgaat met seksualiteit (reinheid). In heel zijn manier van leven moet geloofsgroei merkbaar zijn.

10. Waarin lijkt Timoteüs op jullie? (Zie 1 Tim.4:12a, 2 Tim.3:15) Waarin zouden jullie een voorbeeld kunnen zijn voor ouderen in de gemeente? Wil je dat?

HOOFD, HART EN HANDEN

Het is niet gemakkelijk om precies te omschrijven wat geloven is. Je kunt het voor jezelf wel eens proberen: wat bedoel ik, als ik zeg dat ik geloof? Dat is niet zomaar in een paar woorden te zeggen. Er zitten - als het goed is - heel veel kanten aan je geloof. Misschien ken je dit onderscheid: geloof heeft te maken met je hoofd, met je hart en met je handen en voeten.

Hoofd: geloven is weten. God kennen. Weten, dat Hij er is.

Weten, wie Hij is. Zijn Bijbel kennen. Weten, wat Hij belooft.

Hart: geloven is vertrouwen dat die God je Vader is door Jezus Christus. Hem liefhebben. Blij zijn met zijn belofte van vergeving. Troost vinden bij moeiten. Motivatie hebben om voor Hem te leven.

Handen: geloven is in je dagelijkse leven de dingen zeggen en doen zoals Hij het wil. Praktisch, zichtbaar. In het groot en in het klein. Herkenbaar christen zijn.

Geloven met je hoofd, je hart en je handen: het één kan niet zonder het ander.

Je zou het kunnen vergelijken met verkering hebben of getrouwd zijn: je moet elkaar leren kennen, dingen over elkaar weten. Maar het gaat natuurlijk om je hart, je liefde voor elkaar. Die liefde laat je dan ook zien. Als je samen uitgaat en je vriend kijkt amper naar jou, maar probeert steeds aandacht van andere meisjes te trekken, dan kan hij wel zeggen 'ik hou van je', maar dat klinkt dan niet erg overtuigend.

11. Pas het onderscheid 'hoofd-hart-handen' eens toe op een paar belangrijke onderwerpen uit het geloof, bijvoorbeeld zo:

onderwerp	wat weet ik erover?	wat betekent het voor me?	wat doe ik ermee in de praktijk?
Vergeving			
voorzienigheid			
Heilige Geest			
doop			
eeuwig leven			

Laat ieder dit voor zichzelf invullen. Bespreek daarna: welke hokjes waren het gemakkelijkst in te vullen? Welke het moeilijkst? Wat zegt dat over ons geloof?

12. Er zijn verschillende teksten waarin duidelijk gezegd wordt dat je in het geloof niet zonder het één of het ander kunt. Lees de volgende teksten:
- Jesaja 40:27-31 (Israël klaagt 'God vergeet ons'.
Waarom klagen ze zo?)
  - Jesaja 29:13,14 (waarom komt de Here met straf?)
  - Jacobus 2:14-26 (wat is dood geloof?)
- Wat mag er volgens deze teksten niet ontbreken aan je geloof, en waarom niet?

TRAINEN: JE HOOFD, JE HART, JE HANDEN

Om een goede voetballer te zijn, moet je heel veel trainen. En allerlei verschillende trainingen: conditietraining, tactiek, strafschoppen, penalty's. Zo is het ook met het trainen van je geloof. Omdat het geloof heel veel kanten heeft, moet je op allerlei manieren werken aan de groei ervan. Geloofsgroei heeft te maken met kennis, maar ook met overtuiging, vertrouwen, ervaring, en ook met praktische keuzes. Op al die punten moet je jezelf de vraag stellen: wat doe ik om daarin te groeien?

TRAINEN: TIJD, REGELMAAT, INZET

Als je traint voor een sport, moet je daar wel echt de tijd voor nemen. Je zult nooit een marathon halen, als je maar een kwartiertje per dag traint. Trainen kost tijd. Ook het trainen van je geloof. Bijbellezen, bidden, gesprekken met elkaar, je moet er tijd voor maken.

Met af en toe een keer trainen, bouw je geen conditie op. Training heeft alleen zin, als je het regelmatig doet. Dat geldt ook voor het bouwen aan geloofsconditie. Je moet regelmatig je geloof weer op peil brengen, anders zakt het in. Af en toe uit de Bijbel lezen, alleen als je er toevallig zin in hebt, heeft niet zoveel zin. En als je dan aan het trainen bent, moet je dat ook met inzet doen. Als je alleen maar een beetje meesjokt op het voetbalveld,

schop je het niet ver. Dat is ook zo bij het trainen in de godsvrucht. Als je het niet met inzet en overtuiging doet, zul je er niet zoveel aan hebben.

Tijd, regelmaat en inzet, dat is onmisbaar bij de training.

13. *Wat ontbreekt er bij jou vooral: tijd, regelmaat of inzet? Hoe kun je dat verbeteren?*

TRAINEN: SAMEN KOM JE VERDER

Als je samen traint, houd je het vaak langer vol dan in je eentje. Je kunt ook het beste oefenen onder leiding van een trainer die er verstand van heeft. Anders heb je kans dat je jezelf verkeerde dingen aanleert. Samen trainen heeft dus allerlei voordelen. Dat geldt ook voor het werken aan de conditie van je geloof. Zoiets kun je heel goed samen doen. Dat doen we ook als kerk. Elke zondag hebben we twee kerkdiensten. Dat zijn erediensten, tot eer van God. Maar je kunt het ook training-uurtjes noemen. Kerkdiensten zijn bedoeld om je geloof te versterken, in alle opzichten.

Elke week staat de trainer klaar. Onder leiding van de dominee werken we aan geloofskennis, vertrouwen, motivatie en praktische toepassing. In de preken wordt de verbinding duidelijk gemaakt tussen Gods Woord, jouw hart en jouw leven van elke dag. Als het goed is, word je gestimuleerd om opnieuw je te geven aan God. Niet alleen de preek, maar ook wat je zingt en wat er gebeden wordt, kan je hart raken.

Het zou heel dom zijn om die gezamenlijke trainingen niet te gebruiken. Het is ook dom om er niet alles uit te halen wat er in zit. Want de kerkdiensten van elke week zijn een schitterende manier om je geloof te laten groeien!

14. *Bespreek op een positieve manier(!) of jullie de kerkdiensten zo ervaren. Hoe zou je meer uit een kerkdienst kunnen halen dan je nu doet? Probeer het zondag eens uit.*
15. *Bij het luisteren en napraten over een preek kun je indeling hoofd-hart-handen goed gebruiken: Wat leer ik? Wat raakt me? Wat doe ik ermee? Je zou kunnen afspreken om voor een volgende vergadering bij een paar preken die vragen (ieder voor zich) te beantwoorden. Misschien vindt je dominee het leuk om er daarna met jullie over door te praten.*

YOU NEVER WALK ALONE

Het wordt vaak gezongen bij een sportwedstrijd: you never walk alone. Je hoeft het niet in je eentje te doen. De supporters staan achter je.

De wedstrijd van het geloof hoef je ook niet in je eentje te doen. Gelukkig niet.

Er zijn supporters.

En er is vooral een heel goede Coach: de Heilige Geest. Hij wil je helpen om verder te komen in je geloof. Hij vangt je op als je

weer een keer inzakt. Je mag Hem vragen om heel dicht bij je te zijn als je merkt dat je dat extra nodig hebt.

In Marcus 9:24 wordt verteld over een wanhopige vader die graag wil dat zijn kind beter wordt. Jezus zegt: als je gelooft, kan het. De vader antwoordt: ik geloof, kom mijn ongelof te hulp! Zoets mogen wij ook tegen God zeggen: ik geloof, maar ik vind het zo verschrikkelijk moeilijk om te geloven; wilt U mij helpen om te geloven?!

God wil dat. Bid regelmatig om zijn Heilige Geest. Dan kun je het zingen voor jezelf: You never walk alone!

16. *In de Catechismus staat dat de Heilige Geest 'mij gegeven is om eeuwig bij mij te blijven' (HC 20, antw.53). Maar wat staat er in antwoord 116 van Zondag 45? En wat zou het betekenen dat in 1 Tessalonicenzen 5 na vers 17 en 18 direct de waarschuwing van vers 19 staat?
Beoordeel de stelling: 'Een christen die niet bidt om de Heilige Geest, is nog dommer dan een schaatser die niet luistert naar zijn coach'.*
17. *In Hebreeën 11 worden gelovigen uit het verleden genoemd. Zij zijn een 'wolk van getuigen rondom ons' (Heb. 12:1). Zij zijn dus onze supporters die ons aanmoedigen: 'wij hebben het gehaald, jij kunt het ook'. Wat betekent het voor jou, dat alle gelovigen die bij de Here in de hemel zijn, jou als het ware aanmoedigen om vol te houden?*

SAMEN GROEIEN IN CHRISTUS

A. 2 PETRUS 3: 17,18

Bijbelstudie voor volwassenen

ds. R.J. Vreugdenhil, Merwedestraat 5, 1972 VV IJMUIDEN
tel. 0255-519270 e-mail: vreugdenhil.rj@freeler.nl

TOT GELOOF KOMEN EN DAN VERDER GROEIEN

Er staan in het Nieuwe Testament heel wat brieven. In grote lijnen zijn ze bijna allemaal hetzelfde. De apostelen schrijven aan jonge kerken. Het zijn brieven aan mensen die kort daarvoor zich gegeven hebben aan Jezus Christus. Ze hebben hun oude leven achter zich gelaten. Ze kregen een nieuw bestaan, door het geloof in Christus. (Petrus vat het heel kort samen in 1:4).

Maar dat geloof staat nog maar aan het begin. Het kan en moet verder groeien. De jonge christenen moeten nog veel leren, hun overtuiging en liefde moeten sterker worden en hun keus voor Christus moet nog verder doorwerken in de praktijk van hun leven. De meeste brieven in het N.T. zijn bedoeld om daaraan te werken. De apostelen willen de jonge christenen helpen om sterk te staan en verder te groeien.

1. *De Here vond het blijkbaar nodig om vrij veel van zulke brieven in de Bijbel op te laten nemen. Wat betekent dat voor ons?*
2. *Hoe groot is uw verlangen om te groeien in geloof? Waar verlangt u het meeste naar?*

MOTIEVEN OM TE GROEIEN

Petrus roept aan het einde van zijn brief z'n lezers nog eens op om te groeien in Christus. Daar was aanleiding voor. Hij heeft gewaarschuwd voor dwaalleraars. De inhoud van de Bijbel wordt verdraaid (3:16) en belachelijk gemaakt (3:3). Daardoor kun je zomaar aan het twijfelen gebracht worden. Petrus waarschuwt daarom: laat je niet meeslepen.

De beste manier om te voorkomen dat je onderuit gaat, is een groeiend geloof. Hoe sterker je geloof in Christus, hoe kleiner de kans dat je meegesleept wordt.

3. *Op welke punten hebt u last van twijfel? Wordt die twijfel versterkt door wat u van anderen hoort of leest? Misschien is het mogelijk dat in een korte ronde ieder de onderwerpen noemt waarbij hij/zij de meeste last heeft van twijfel; niet om die onderwerpen allemaal te bespreken, maar om samen te ontdekken dat dit motief voor geloofsgroei ook voor u samen geldt.*
4. *'Hoe slapper je geloofsleven, hoe groter de kans op uitglijders, twijfel, zonde'. Wat herkent u daarvan in uw leven?*

GROEIEN IN CHRISTUS

Petrus schrijft 'groeï in de genade'. Is dat niet tegenstrijdig? Bij genade past toch juist dat je je klein maakt: je hebt straf verdiend en je kunt alleen maar ootmoedig vragen om genade. Denk aan de tollenaar: 'wees mij, zondaar, genadig' (Luc.18:13).

Misschien bedoelt Petrus: het gaat niet om de grootte van uw geloof, alsof dat uw prestatie is. Niemand mag de houding hebben van 'kijk eens hoe sterk mijn geloof groeit'. U groeit niet in uw eigen geloof, maar in de genade van Jezus Christus.

Het gaat bij geloofsgroei om Hem. Paulus zegt dat nog sterker, in Efeziërs 3:17: ik bid voor u dat u sterker wordt door de Geest, *opdat Christus door het geloof in uw harten woning make.*

Geestelijke groei betekent dat Christus in je groeit. Hij wordt groter in je leven. Hij beheerst steeds meer je leven.

Een rare vergelijking: bij een zwangere vrouw zeg je: je buik groeit. Je bedoelt: het kind dat in je buik zit, groeit. En hoe groter het kind wordt, hoe meer dat kind het leven van de aanstaande moeder beheerst.

Petrus noemt Jezus Christus hier Heer en Heiland. Hij is Heer, Hij heeft het voor het zeggen. Groei in geloof heeft dus alles te maken met gehoorzaamheid. Hij is ook Heiland, Redder. Groei in geloof betekent dus ook groei in het heerlijke gevoel dat je bevrijd bent. Groei in blijdschap dat je leven mag!

5. *'Niet de leer, maar de Heer'. Wat is de waarheid en wat is de onzin in deze stelling?*
6. *Stel u voor, u hebt een evangelische buurvrouw waar u goed mee overweg kunt. Tijdens een koffiepraatje vertelt ze u: 'We hebben nu een tijdje een gebedsgroepje; elke week komen we bij elkaar. Ik kan merken dat de Heer mij nu veel meer in bezit neemt. Elke morgen geef ik mezelf aan Hem en Hij vult mijn hele dag'. Hoe reageert u?*

VAN HET ÉÉN GROEIT HET ANDER

Petrus schrijft het in 3:18 heel kort, in de afsluiting van zijn brief. Hij heeft het al wat uitgebreider geschreven in 1:5-8. In die verzen is duidelijk dat je niet kunt volstaan met kort-door-de-bocht te zeggen: 'je geloof moet groeien'. Geloofsgroei heeft een heleboel kanten. En het één hangt met het ander samen.

Petrus beschrijft het als een rijtje dominostenen, waarbij de ene de andere in beweging zet. Stuk voor stuk zijn ze het overdenken waard:

geloof, vertrouwen op Gods belofte, de zekerheid van dat wat je niet ziet (Heb.11:1)

deugd, serieuze inzet om goed te leven; geen mentaliteit van 'het moet kunnen...'

kennis, niet alleen verstandelijk, maar kennis-in-liefde zoals man en vrouw elkaar kennen

zelfbeheersing, geen willoze slaaf zijn van je begeerte; vrucht van de Geest! (Gal.5:22)

volharding, het volhouden om christen te zijn, ook als dat moeilijker wordt (Jak.1:3,4)

godsvrucht, bewust leven onder Gods ogen, in eerbied voor Hem; train daarin (1 Tim.4:7)

broederliefde, functioneren in de christelijke gemeenschap (1 Joh.4:7vv)

liefde, niet beperkt tot de broeders en zusters, maar royale naastenliefde (Mat.5:46v).

Groeien in Christus heeft dus heel veel kanten. Voor de één zal het accent anders liggen dan voor de ander.

7. *Let op een paar details in wat Petrus schrijft: 'met betoon van alle ijver', en 'niet alleen bij u aanwezig zijn, maar ook overvloedig worden'. Waarom schrijft hij zo? Hoe is dat in uw leven?*
8. *Welke van de schakels van de ketting is het zwakst bij uzelf? In uw gemeente? Welke is de sterkste?*

GROEI IN JE HART, JE HOOFD EN JE HANDEN

Wat Petrus schrijft, kun je ook op een andere manier zeggen. Bekend is het onderscheid in hart (overtuiging, liefde), hoofd (kennis) en handen (daden). Anders gezegd, het geloof raakt je als complete mens. Groei in geloof betekent dan ook: groei in overtuiging, groei in kennis en groei in het praktisch leven zoals God het wil. Deze drie hebben alles met elkaar te maken. De drie aspecten zijn ook terug te vinden in de Heidelbergse Catechismus, antwoord 21 en 64. De Catechismus benadrukt dat het één niet zonder het ander kan ('tegelijk is het' en 'het kan niet anders, of...').

9. *Vroeger gebruikte men de uitdrukking 'het zit bij hem één voet te hoog'. Wat zou die uitdrukking betekenen?*
10. *Voor ouders die kinderen opvoeden of opgevoed hebben: hoe is in uw geloofsopvoeding de verhouding van hoofd, hart en handen? Hoe leert u uw kinderen groeien in alle aspecten?*

B. EFEZIËRS 3:14-21

NIEMAND GROEIT OP EIGEN KRACHT

Paulus schrijft aan de gelovigen in Efeze. Hij dankt voor wat God geeft aan de gemeente (1:15v). Toch moet hij de gemeente ook flink vermanen (4:1, 4:17). Maar vóór hij vermaant, gaat hij eerst bidden. Hij buigt zijn knieën voor God. Hij bidt voor de gemeente. Hij bidt om groei.

Niets groeit uit zichzelf. Planten en bomen niet, kleine kinderen niet en je geloof ook niet. Het groeit alleen als God groei geeft. En God geeft alleen groei, als je daar om vraagt.

Paulus bidt niet in het onzekere. Hij is ervan overtuigd dat God het geven kan. Hij kan veel meer dan wij bidden of beseffen. God kan groei geven waar wij het niet zouden verwachten.

11. *'Gij hebt niets, omdat gij niet bidt', schrijft Jakobus in een ander verband (Jak.4:2). Hoe zou dat toe te passen zijn op de groei van het geloof?*
12. *Een dominee vroeg zijn kerkenraad: hoe zal het over 10 jaar in onze gemeente zijn? Er kwam geen vrolijk antwoord: nog kleiner, meer vergrijsd, meer scheidingen, gebrek aan enthousiasme. De dominee vroeg: en als God nu eens bijzondere genade geeft aan onze gemeente, hoe zal het dan over 10 jaar zijn? De eerste reactie was: dat gebeurt toch niet! Pas na aandringen kwam er een echt antwoord: geloofsgroei, meer eenheid, aantrekkingskracht naar buiten, onderlinge warmte. Maar niemand verwachtte dat het echt zou gaan gebeuren...
Wat verwacht u voor uw gemeente? Waar bidt u om?*

GROEIEN DOE JE SAMEN

Paulus bidt dat de gelovigen de liefde van Christus steeds meer zullen kennen. Daarbij zijn voor hem twee dingen direct duidelijk: die liefde helemaal kennen, zal nooit lukken; en die liefde in je eentje kennen, lukt al helemaal niet. Dat moet je samen doen. Samen met alle heiligen.

Al eerder in deze brief heeft Paulus over de eenheid van de gemeente geschreven (2:11-22). Christus heeft van twee (joden en niet-joden) één gemaakt. De eenheid van de gemeente is niet de onderlinge goede band, maar de eenheid in Christus. De gemeenteleden moeten eraan werken dat die eenheid in de praktijk beleefd wordt (4:1-6). In die eenheid heeft ieder zijn eigen inbreng, met de mogelijkheden die Christus hem geeft (4:7-12). Als daar goed gebruik van gemaakt wordt, kan de gemeente als geheel groeien naar Christus (4:13-16).

13. *Leg de tekening van Efeziërs 4:11-16 naast uw eigen gemeente. Welke punten herkent u? Waar moet nog veel verbeterd worden? Wat gaat u daar binnenkort aan doen?*
14. *Spontane gesprekken met geestelijke diepgang zijn vrij zeldzaam. Bespreek met elkaar wat de oorzaken daarvan kunnen zijn, en hoe u een begin kunt maken om dat te verbeteren.*

GROEI VRAAGT OM MIDDELEN

Als je bloembollen koopt om in het voorjaar van je tuin te genieten, mag je bidden om groei. Maar als je die bollen niet op tijd in de grond stopt, volgens de aanwijzingen, en als je niet zorgt voor voldoende water, kun je bidden tot je knieën kapot zijn, maar er zal geen tulp gaan bloeien.

Zo is het ook met geloofsgroei. Je moet er om bidden. Maar je moet tegelijk ervoor aan het werk. Paulus bidt om kracht van de Geest voor de groei van de gemeente (3:16), maar tegelijk schrijft hij dat elk lid op zijn eigen manier z'n kracht moet gebruiken (4:16). Met een bekende spreuk: ora et labora, bid en werk. Het gaat bij geloofsgroei om Christus (zie boven). Werken aan groei van je geloof is daarom: eraan werken dat je Christus ontmoet. Ervoor zorgen dat je Hem hoort. Dat je Hem ziet.

Christus spreekt en laat Zichzelf zien in het Woord van God, vastgelegd in de Bijbel. Voor geloofsgroei is het daarom onmisbaar om met dat Woord bezig te zijn.

Dat kan op verschillende manieren.

- zelf bijbellezen, eventueel geholpen door meditatieve boeken, dagboekjes enz.
- samen bijbellezen, bijvoorbeeld in verenigingsverband
- luisteren naar preken (lees de typering van Paulus in Gal.3:1)
- bewust de sacramenten gebruiken
- geestelijke gesprekken voeren (wel of niet georganiseerd)
- (samen) zingen (lees Ef. 5:19)
- lezen van boeken, bladen e.d.
- luisteren of kijken naar christelijke radio/tv-programma's.

15. *Veel van deze middelen gebruiken we heel regelmatig. Toch merken we vaak niet veel van geloofsgroei. Zou het kunnen dat we niet genoeg geleerd hebben om door die middelen heen Christus echt te ontmoeten? Als dat zo is, wat kunt u daar voor uzelf aan doen?*
16. *Een belangrijk middel zijn de wekelijkse preken. Bespreek met elkaar (op een positieve manier!): past de typering van Paulus in Galaten 3:1 op de zondagse prediking? En: zijn de preken gericht op hoofd, hart en handen?*
17. *Het is waardevol om over preken door te praten. Helaas blijft het vaak steken in 'ik vond het een mooie preek (of niet)'. Probeer eens een preekgesprek vanuit de drie aspecten: 1. Wat heb ik geleerd uit deze preek? 2. Wat heeft me geraakt? 3. Wat kan ik hiermee in de praktijk?*

VOORSTUDIE/VRAGEN

De volgende vragen zijn geschikt als voorbereiding op de bespreking.

Als er een inleiding gehouden wordt, kan de inleider/ster één of meer vragen als invalshoek kiezen.

1. In veel brieven in het Nieuwe Testament is het volgende patroon te herkennen: eerst dank voor het geloof van de lezers - daarna gebed en aansporing om daarin te groeien. *Heel duidelijk is dit herkenbaar in bijvoorbeeld de brief aan de Filippenzen (1:1-12) en aan de Kolossenzen (1:1-14). Waar herkent u het ook in de brief aan de Romeinen (1:8-15), de eerste aan de Korintiërs (dank in 1:4vv, aansporing in de vorm van vermaning 1:10vv), aan de Efeziërs (1:15vv, 3:14vv), de eerste aan de Tessalonicenzen (1:2vv, 2:13vv, 3:12-4:1!)?*
2. In 2 Petrus 3:17,18 wordt het gevaar van dwaling genoemd als motief voor geloofsgroei. Dat is ook zo in Efeziërs 4:11-15. Er zijn nog andere motieven aan te wijzen. Ontdek de motieven in de volgende teksten:
Hebreeën 5:14, Kolossenzen 1:9,10 (leven zoals God het wil)
Efeziërs 4:16 (anderen in de gemeente helpen groeien)
Kolossenzen 1:11 (vol kunnen houden bij tegenslagen)
Kolossenzen 2:7, 2 Petrus 3:18 (God prijzen)
Welk motief spreekt u het meeste aan?
3. In Dordtse Leerregels V art.4,5 wordt niet de groei, maar de achteruitgang van het geloof beschreven. Bespreek hoe ook daarin de drie aspecten van hoofd-hart-handen met elkaar samenhangen. (Lees dan ook meteen art.6-8: God houdt zijn kinderen vast!).
4. 'Samen groeien' heeft alles te maken met de gemeenschap der heiligen. Bij 'gemeenschap der heiligen' denken wij al gauw aan kaartjes voor zieken en bezoeken bij eenzamen en meeleven na een overlijden. Goede dingen natuurlijk. Maar welk accent legt de Catechismus in antwoord 55? Wat zijn de gaven die wij van Christus krijgen en tot heil (= behoud) van de anderen mogen gebruiken?

Bespreking in gemengde groepen

De drie schetsen zijn bedoeld voor bespreking in leeftijd-gebonden groepen. Daarnaast of in plaats daarvan kan het juist bij dit onderwerp heel goed zijn om het te bespreken in gemengde groepen. Als ouderen en jongeren goed naar elkaar luisteren, kunnen ze veel van elkaar leren en elkaar stimuleren.

In de drie schetsen zit een aantal elementen dat steeds terugkomt. Die kunnen het uitgangspunt zijn voor de bespreking:

- de drie elementen van het geloof: hoofd, hart, handen
- groei gaat niet vanzelf, maar vraagt onze inzet
- om te groeien, moet je de groei-middelen gebruiken
- geloofsgroei is uiteindelijk iets wat God geeft

In de verschillende schetsen staan vragen en verwerkingsopdrachten die ook voor gemengde groepen heel geschikt zijn, onder andere de volgende:

- de opdracht 'vraag aan opa/oma wat de eigen ervaringen zijn' (blz. 10) kan in zo'n groep live uitgevoerd worden: vraag per groep van tevoren één oudere om een kort verhaaltje voor te bereiden.
- het onderscheid 'hoofd-hart-handen' kan samen toegepast worden op onderwerpen uit het geloof, zoals aangegeven in de schets voor de 16+jeugd (blz. 21).
- er kan vanuit deze driedeling doorgepraat worden over de zondagse kerkdiensten en met name over de preken: worden die ervaren als stimulerend voor de geloofsgroei? Wat kun je daar zelf aan doen?
- De vragen 12 en 13 uit de schets voor volwassenen kunnen samen besproken worden, toegepast op de eigen gemeente. Luister vooral goed naar elkaar!

Wanneer het onderwerp besproken wordt in een bestaande groep, bijvoorbeeld een mini-wijk, is er de mogelijkheid om verlangens te formuleren en doelstellingen vast te leggen waarop je later samen terug kunt komen. Daarbij past de werkvorm van de 'verlanglijst' (pag. 18 van de schets voor 16+).

Een andere werkvorm is:

Ieder schrijft twee dingen op waarmee hij de komende tijd aan het werk zou kunnen om z'n geloof te versterken. Houd het concreet en praktisch haalbaar!

Alle punten worden verzameld en groot op papier gezet. Eventueel wordt er toegelicht.

Daarna kiest ieder een punt uit de hele lijst. Ieders keuze wordt genoteerd. Op een volgende vergadering wordt in een ronde kort ieders ervaring gevraagd: is het gelukt om het in praktijk te brengen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat was de ervaring?

Ideeën voor te zingen liederen

Psalm

- 1 Hij is gelijk een altijd groene boom
 19:3-6 Hoort naar het woord van God
 27:3, 7 Ik wil aandachtig luisteren, want ik kan niet zonder geloof
 92:7,8 De vromen zullen bloeien als palmen in de zon
 122 Wat is het goed om naar Gods huis te gaan

Gezang

- 17:5 Wil, U ter eer 't geloof in ons versterken
 27:4, 5 Uw krachten werken door het woord

E&R

- 52 Welzalig de man die niet wandelt in de raad der goddelozen
 63 Uw Woord is een lamp voor mijn voet
 78 Ik ben de wijnstok. Gij zijt de ranken
 96 = Gez.17
 151 Laat me in U blijven, groeien, bloeien
 244 Lees je Bijbel, bid elke dag

Liedboek

- 78 = E&R 151
 95 berijming van Efez.3, Wij zullen tot de volle wasdom komen

Literatuur

Een greep uit de boeken over dit ontwerp:

J.Kamphuis, *Godsvrucht - een kracht* (serie: Pastoraal Perspectief) [Oosterbaan: Goes, 1991]

W.J.Ouweneel, *Geestelijke groei* (serie: Geloofsleven deel 2) [Medema: Vaassen, 1997]

G. van den End, *Groeien in het geloof* (serie: Bij-tijds pastoraat) [Kok: Kampen, 1996]

M.Noorloos, *Leven uit de Bron - via geloofsontwikkeling naar gemeenteopbouw* [Kok: Kampen, 1999]

Eindeloos is de hoeveelheid boeken die niet het onderwerp 'geloofsgroei' behandelen, maar wel geschikt zijn om te werken aan geloofsgroei.

Elk jaar verschijnen er bijbelse dagboekjes, voor persoonlijke bijbelstudie.

Voor jongeren zijn er speciale dagboekjes, o.a. de serie van De Vuurbaak '*Dagboek voor jou*', voor de leeftijden 10-12 jaar, 12-14 jaar en 15 jaar en ouder.

Bekend is de serie dagboeken van ds. D.Grutter, voor bijna-getrouwden, voor getrouwden, voor ouders, voor ouderen en voor hen die net belijdenis deden.

Bekend zijn de boeken van J.I. Packer, 'God leren kennen', 'Groeien in Christus' en 'Wandelen door de Geest'.